Milieubeleidsplan 2012-2013

8 november 2011

Inhoudsopgave

1. Samenvatting ... 3
2. Inleiding, doelen en leeswijzer ... 5
3. Bodem ... 7
4. Water ... 10
5. Natuur en landschap ... 13
6. Verkeer ... 15
7. Lucht ... 17
8. Geluid ... 19
9. Klimaatbeleid ... 21
10. Duurzaam bouwen (DUBO) ... 24
11. Duurzame gemeentelijke organisatie ... 26
12. Afval ... 30
13. Externe veiligheid ... 32
14. Vergunningverlening en handhaving ... 34
15. Communicatie, informatie en educatie ... 36

Bijlage 1 Lijst van afkortingen ... 38

1. Samenvatting

In dit milieubeleidsplan van de gemeente Valkenswaard zijn de hoofdlijnen en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot het uit te voeren milieubeleid voor de periode 2012-2013 vastgelegd.

De taakvelden die wij onderscheiden zijn: bodem, water, natuur en landschap, verkeer, lucht, geluid, klimaatbeleid, duurzaam bouwen, afval, externe veiligheid, vergunningverlening en handhaving, communicatie, informatie en educatie. Ten opzichte van het vorige milieubeleidsplan (2006-2010) is een duurzame gemeentelijke organisatie (o.a. duurzaam inkopen, duurzaam ondernemen en cradle to cradle) hieraan toegevoegd. Per taakveld is aangegeven wat de taakstellingen zijn en op welke wijze wij denken deze doelstellingen te realiseren. Getracht is om de taakstellingen zoveel mogelijk meetbaar te maken, zodat later in de evaluatiefase kan worden nagegaan of de taakstellingen zijn gehaald. Per taakstelling is aangegeven wat wij gaan doen om deze taakstelling te realiseren. In het milieu uitvoeringsprogramma staat voor een selectie van producten en projecten een uitgebreidere toelichting, o.a. welk team verantwoordelijk is voor de uitvoering, wanneer het wordt uitgevoerd en welke financiële middelen er zijn voor de uitvoering.

De volgende taakstellingen zijn opgenomen.

T1 Invulling geven aan zorgvuldig gebruik van de bodem. *Het boren naar schaliegas en de opslag van radio-actief afval in Belgische ondergrondse kleilagen staan hier haaks op en zullen zoveel mogelijk worden ontmoedigd.*

T2 Zoveel mogelijk water terugbrengen in de waterkringloop. Bij inbreidingslocaties en rioolrenovaties wordt het regenwater van aangesloten verhard oppervlak binnen de gemeente afgekoppeld van het gemengde rioleringsstelsel.

T3 Gebiedseigen water zoveel mogelijk vasthouden om zodoende verdroging tegen te gaan via een watertoets bij planologische processen.

T4 Bosbeheer: in de komende jaren is er een gevarieerder bos met een meer aaneengesloten structuur (opheffen van losse snippers).

T5 Natuurontwikkeling in combinatie met beleefbaarheid: voor de komende jaren ligt de nadruk op de natuurontwikkeling in combinatie met beleefbaarheid van het Dommeldal en het dal van de Keersop. Met de beleefbaarheid wordt bedoeld het vergroten van de toegankelijkheid op verantwoorde en toch attractieve wijze van met name het Dommeldal, ook vanuit België.

T6 Landschap: het LOP is in 2011 door de raad aangenomen. In de daarop volgende jaren is het LOP goed geïntegreerd geraakt in de ruimtelijke planvorming.

T7 Groenbeheer: milieuvriendelijk groenbeheer is een belangrijk thema in het nieuw op te stellen groenbeheersplan (vervolgstap na Beeldkwaliteitsplan).

T8 Een deel van het verkeer dat nu over de Eindhovenseweg rijdt verplaatsen naar de Europalaan, om daarmee een meetbaar lagere verkeersintensiteit op en verbeterde luchtkwaliteit rondom de Eindhovenseweg te realiseren.

T9 Samen met de regio komen tot een vermindering van het (vracht)verkeer door het centrum van Valkenswaard.

T10 Om de luchtkwaliteit en verkeersveiligheid te verbeteren en om de verkeersintensiteit van doorgaand vrachtverkeer in met name het centrum van Valkenswaard en oud-Dommelen te verminderen, de Lage Heideweg aanleggen. Omdat de aanleg van de Lage Heideweg een onvoldoende oplossend vermogen kent voor het centrum van Valkenswaard, wordt de Europalaan volledig aangesloten op de Zuidelijke Randweg.

T11 Het vergroten van de toegankelijkheid van openbaar vervoer voor minder validen (verhogen van bushaltes) om daarmee voor hen de bereikbaarheid van het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven te vergroten.

T12 Veilige fietsroutes en oversteekplaatsen realiseren.

T13 De luchtkwaliteit voldoet aan de eisen van de Wet luchtkwaliteit *(uitvoering via het Luchtkwaliteitsplan).*

T14 Geuroverlast en fijnstof emissies zoveel mogelijk voorkomen.

T15 Bij woningen waarvan vaststaat dat de normen van geluidsbelasting als gevolg van verkeerslawaai overschreden worden, maatregelen treffen om deze overlast tegen te gaan.

T16 Beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving aan de hand van geluidsniveaugegevens.

T17 Geluidsvoorschriften uit het evenementenbeleid naleven.

T18 Een goed werkende klachtenregeling voor geluidsoverlast.

T19 Handhaven op energiebesparing volgens het Activiteitenbesluit.

T20 Energie besparen bij openbare verlichting in nieuwbouwwijken.

T21 Energie besparen bij mobiliteit (gemeentelijk wagenpark).

T22 Energie besparen in en duurzame energie opwekken met gemeentelijke gebouwen.

T23 Duurzame energie toepassen bij woningbouw.

T24 Burgers informeren over energie besparen, duurzame energie en subsidies.

T25 Duurzaam bouwen vormt een integraal onderdeel in de planontwikkeling. In alle ruimtelijke plannen worden duurzaamheid en energie als vast onderdeel meegenomen.

T26 De gemeente neemt met haar eigen gebouwen een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaam bouwen in, zowel bij nieuwbouwprojecten als bij renovatie en groot onderhoud.

T27 De gemeente stimuleert externe partijen (burgers, bedrijven, organisaties) om duurzaam te bouwen.

T28 Duurzaam inkopen implementeren *in een nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid*

T29 Cradle to cradle als inspiratiebron gebruiken bij duurzaam inkopen.

T30 Borgen duurzaamheidsbeleid in de organisatie.

T31 De normen voor de hoeveelheid gescheiden ingezameld huishoudelijk afval uit het LAP2 halen.

T32 Beleid externe veiligheid 2012-2014 opstellen.

T33 Uitvoering geven aan de bij de wet toegewezen taken van vergunningverlening en handhaving.

T34 Draagvlak creëren bij de inwoners, bedrijven en organisaties van Valkenswaard voor het milieubeleid en milieubewustzijn creëren bij kinderen.

T35 Draagvlak creëren bij de gemeenteambtenaren voor het milieubeleid en hen inspireren.

2. Inleiding, doelen en leeswijzer

Algemeen
Voor u ligt het milieubeleidsplan van de gemeente Valkenswaard. Dit plan bevat de hoofdlijnen en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot het uit te voeren milieubeleid voor de periode 2012-2013. In dit milieubeleidsplan heeft duurzaamheid een nadrukkelijker plek gekregen. Behalve wettelijke taken is daarmee ook aandacht voor bovenwettelijke ambities en activiteiten.

Het milieubeleidsplan biedt op een compacte, concrete en heldere wijze het kader voor de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van milieu tot en met 2013.

De volgende beleidsuitgangspunten zijn bij het maken van dit milieubeleidsplan gehanteerd:

- Met het te voeren milieubeleid wordt gestreefd naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor de huidige en toekomstige inwoners van de gemeente Valkenswaard.
- Om dit te realiseren hanteert de gemeente een integrale aanpak. Dit betekent dat naar raakvlakken wordt gezocht met andere gemeentelijke taakvelden en dat de milieumaatregelen hierin zoveel mogelijk worden geïntegreerd. De kwaliteit van de leefomgeving als geheel vormt hierbij het uitgangspunt.
- Hoewel het opstellen van een gemeentelijk milieubeleidsplan geen wettelijke verplichting is, heeft de gemeente hiervoor gekozen op basis van de ervaring dat een planmatige onderbouwing van de milieutaken in belangrijke mate bijdraagt aan een effectieve uitvoering.
- Landelijke, provinciale en regionale doelstellingen en beleidsthema's zijn richtinggevend voor het lokale milieubeleid. Indien relevant wordt ook Europees beleid benoemd.
- Waar dit een meerwaarde heeft zal bij het uitvoeren van het beleid binnen de organisatie op regionaal (o.a. regionaal milieuwerkprogramma) of provinciaal niveau worden samengewerkt.
- Het ambitieniveau bouwt voort op de reeds bereikte resultaten en wordt begrensd door het draagvlak bij de doelgroepen en door de beschikbare capaciteit en financiën.

Het conceptmilieubeleidsplan is vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van 12 juli 2011. Het plan heeft vanaf 21 juli 2011 gedurende vier weken voor een ieder ter inzage gelegen. *Op 6 oktober 2011 is het plan besproken in de raadscommissie. Naar aanleiding van vragen en opmerkingen is het plan op onderdelen aangepast en verduidelijkt.*

Doelen
Het hoofddoel van het beleid formuleren wij als volgt:

Het bieden van een hoogwaardig woon-, werk- en leefmilieu voor de huidige en toekomstige inwoners van onze gemeente.

De inspanningen van de gemeente zijn er op gericht de inwoners een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving te bieden. De inwoners ervaren deze leefomgeving als prettig om in te leven.

Om dit te realiseren staat de gemeente voor een integraal, duurzaam, geloofwaardig en haalbaar milieubeleid. De landelijk geldende beleidsthema's zijn hierbij richtinggevend voor het lokale beleid.

Daarbinnen worden keuzes gemaakt en nuances aangebracht met het oog op de lokale omstandigheden en financiële mogelijkheden. Na vaststelling van het plan zullen wij bij het uitoefenen van gemeentelijk bevoegdheden zoals vergunningverlening en het opstellen van gemeentelijke verordeningen rekening houden met het milieubeleidsplan. Daarnaast zijn er voor een aantal beleidsthema's eigen meer specifieke beleidsplannen of worden deze opgesteld. Daar wordt in dit milieubeleidsplan naar verwezen.

Het doel van het milieubeleidsplan is:

- Het bieden van een beleidsmatige onderbouwing van de uit te voeren maatregelen en activiteiten.
- Het maken van een vertaalslag van het landelijke en provinciale schaalniveau naar de specifieke lokale omstandigheden.
- Het inspelen op (toekomstige) ontwikkelingen en speerpunten.
- Het leggen van een verband tussen uitgangspunten (randvoorwaarden), doelen, prioriteiten en uitvoering.
- Versterken van integratie tussen milieu en andere taakvelden en beleidsplannen.

Leeswijzer

In dit plan wordt per taakveld aangegeven wat wij de komende jaren willen realiseren en hoe wij dat willen doen. Dat is op een systematische manier gebeurd.

Per taakveld wordt:

- Het landelijke, provinciale, regionale en lokale beleidskader geschetst, voor zover beschikbaar.
- Een korte beschrijving gegeven van de focus van het beleid dat wij tijdens de planperiode willen voeren.
- Een concrete uitspraak gedaan over wat wij met het voorgestelde beleid willen bereiken. Deze uitspraken zijn te herkennen aan de code T (van taakstelling), gevolgd door een volgnummer. Getracht is om de taakstellingen zoveel mogelijk meetbaar te maken, zodat later in de evaluatiefase kan worden nagegaan of de taakstellingen zijn gehaald.
- Een overzicht gegeven van wat wij gaan doen om de taakstelling(en) te realiseren. Deze activiteiten zijn te herkennen aan de code P (van product of project) en een volgnummer. Het volgnummer bestaat uit twee cijfers, waarvan het eerste de relatie met de taakstelling duidelijk maakt (bijvoorbeeld P1.1 hoort bij T1).

Bij dit milieubeleidsplan is een milieu uitvoeringsprogramma opgesteld met daarin opgenomen welk team verantwoordelijk is voor de uitvoering, wanneer het wordt uitgevoerd en welke financiële middelen er zijn voor de uitvoering.

De taakvelden die wij onderscheiden zijn:

- Bodem
- Water
- Natuur en landschap
- Verkeer
- Lucht
- Geluid
- Klimaatbeleid
- Duurzaam bouwen
- Duurzame gemeentelijke organisatie
- Afval
- Externe veiligheid
- Vergunningverlening en handhaving
- Communicatie, informatie en educatie

3. Bodem

Inleiding

Het bodembeleid in Nederland is gericht op het voorkomen van nieuwe verontreinigingen en het saneren van verontreinigingen die in het verleden zijn ontstaan. Het doel van het bodembeleid is een bewust en duurzaam gebruik van de bodem.

Voor het voorkomen van nieuwe verontreinigingen is in de Wet bodembescherming een zorgplicht opgenomen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en bij omgevingsvergunningsaanvragen wordt in veel gevallen bodemonderzoek uitgevoerd.

De resultaten worden opgenomen in een bodeminformatiesysteem, waardoor de bodemkwaliteit in de gemeente inzichtelijk is. Deze informatie kan weer worden gebruikt bij het plannen van ruimtelijke ontwikkelingen, bodemenergiesystemen en voor het informeren van burgers.

Er wordt een AMvB voorbereid die waarschijnlijk in 2012 ingaat waarin gemeenten een registratie-plicht krijgen voor gesloten bodemenergiesystemen (Warmte Koude Opslag/WKO). Eigenaren van een nieuw gesloten WKO krijgen een meldingsplicht richting de gemeente.

In 2008 is als opvolger van het Bouwstoffenbesluit het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. Dit besluit heeft betrekking op grond, bagger en waterbodems. De doelstelling van het besluit is de (lokale en regionale) bodemkwaliteit te verbeteren door eisen te stellen aan grondtransport, aan her-gebruik van grond en aan de bodemkwaliteit in relatie tot de functie van de bodem. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit kunnen gemeenten voor wat betreft het in stand houden van de bodem-kwaliteit kiezen voor het volgen van generiek beleid (landelijk beleid), maar ze kunnen ook eigen gebiedsspecifiek beleid opstellen. Eigen beleid moet worden opgenomen in een nota bodembeheer. Een bodemkwaliteitskaart is een verplicht onderdeel van deze nota. Valkenswaard gaat samen met de A2 gemeenten eigen beleid opstellen. In het kader van het nieuwe Besluit bodemkwaliteit worden enigszins andere eisen gesteld aan een nota bodembeheer en een bodemkwaliteitskaart dan voorheen.

Een belangrijk aspect in het nieuwe bodembeleid is naast de bodemfunctiekaart het convenant Bodem: de transitie die in 2015 moet hebben geleid van een bodembeleid naar een beleid voor de ondergrond, grondwaterbeheer en bodemsanering.

Het saneren van verontreinigingen uit het verleden is geregeld in de Wet bodembescherming. Sinds 1 januari 2006 wordt ingezet op functiegerichte sanering (zo schoon als nodig is voor het gewenste gebruik van de bodem) in plaats van op multifunctionele sanering. Het doel hiervan is dat de sanering efficiënter plaatsvindt. De provincie is het bevoegde gezag hiervoor.

In 2006 is in Valkenswaard het bodembeheerplan met bijbehorende bodemkwaliteitskaart (BKK) vastgesteld. De kaart is intussen geactualiseerd naar woongebieden, wegen en wegbermen, natuur en industrie. De geactualiseerde kaart moet nog worden vastgesteld. Het bodembeheerplan zal ook worden geactualiseerd, waarbij onderzocht wordt of dit gezamenlijk met Heeze-Leende en/of Cranendonck kan. Het bodeminformatiesysteem (BIS) van de gemeente Valkenswaard is gevuld met de resultaten van bodemonderzoeken en wordt regelmatig geactualiseerd. Het is momenteel nog niet via internet te raadplegen.

De gemeente Valkenswaard heeft er in het kader van het tweede tijdvak (tot 2010) van de Investeringsregeling Stedelijke Vernieuwing (ISV) voor gekozen om een programmagemeente te zijn. Dat betekent dat de gemeente tot die tijd aanspreekpunt was voor de aanpak van bodem- en grondwatersaneringen die in het verleden zijn ontstaan (statische bodemverontreinigingen). Er is hiervoor tot 2012 nog een beperkte doorloop in onderzoeken naar potentiële verontreinigde locaties. Belangrijk is dat voor 2015 alle zogenaamde prioritaire bodemverontreiniginggevallen zijn gesaneerd. De gemeente Valkenswaard werkt met de SRE Milieudienst en de provincie samen om de prioritaire (humane spoed) bodemverontreinigingsgevallen in beeld te brengen. De gemeente treedt stimulerend op bij het saneren van verontreinigde bodems in ontwikkelingsgebieden (dynamische verontreinigingen).

Naast de programmatische aanpak van saneringsgevallen neemt de gemeente Valkenswaard deel aan het project Actief Bodembeheer De Kempen. Dit project richt zich op het saneren van wegen en particuliere erven met een zinkassenverontreiniging. De sanering van particuliere erven is al afgerond. De zinkassenwegen zijn geïnventariseerd en kunnen indien nodig worden gesaneerd.

Beleid en uitvoering

- De focus van het bodembeleid verschuift van het saneren of beheersen van verontreinigingen naar zogenaamd duurzaam bodembeheer. Duurzaam bodembeheer vraagt om ordening van de ondergrond. Ordening draagt bij aan de balans tussen het beschermen van de kwetsbare ondergrond (ofwel het in stand houden van de opbouw en de samenstelling van de bodem) en zorgvuldig gebruik van de ondergrond voor verschillende functies.
- *De ontwikkelingen m.b.t. het boren naar schaliegas passen niet in dit beleid. Door toevoeging van hulpstoffen bestaat er risico op verontreiniging van bodem en grondwater en bestaat de kans op aardbevingen. Hoewel het ministerie van EL&I bevoegd gezag voor de vergunningverlening is, zullen de mogelijkheden voor een planologisch verbod worden onderzocht bij het actualiseren van bestemmingsplannen.*

- *De plannen van de Belgische overheid voor ondergrondse opslag van radio-actief afval in zg. Boomse kleilagen passen evenmin in dit beleid. Grensoverstijgende effecten zijn niet in kaart gebracht maar wel is duidelijk dat opslag in de Belgische ondergrond gevolgen kan hebben voor drinkwaterwinning in Nederland.*

Beide aspecten zullen door ons nauwlettend worden gevolgd via een overleg met de Kempengemeenten, de provincie, Brabant Water en het Ministerie.

Taakstellingen

T1 Invulling geven aan ordening van de ondergrond.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P1.1 Standaard onderzoek verrichten naar de bodemkwaliteit bij de ontwikkeling van ieder ruimtelijk gebied, ook bij investeringsbeslissingen.

P1.2 Bij het verlenen van een omgevingsvergunning structureel aandacht besteden aan bodem(verontreiniging) en strikt toezien op de naleving van deze voorschriften. Meldingen in het kader van Barim beoordelen.

P1.3 Uitvoeren programmatische saneringen.

P1.4 De kwaliteit van het bodeminformatiesysteem verbeteren en via internet toegankelijk maken (2012- 2013).

P1.5 Zorg dragen voor de verdere implementatie van het Besluit bodemkwaliteit en met de bodemkwaliteitskaart stimuleren van hergebruik van grondstromen binnen onze organisatie.

P1.6 Per ruimtelijke ontwikkeling afwegen of archeologisch onderzoek in een vroeg stadium al noodzakelijk is, of dat dit in een later stadium kan wanneer meer zekerheid is over het doorgaan van plannen (om de bodemopbouw te beschermen).

P1.7 Met de A2 gemeenten een nota bodembeheer opstellen (2012).

P1.8 Bodembeheerplan en bodemkwaliteitskaart actualiseren, indien mogelijk gezamenlijk met Heeze-Leende en/of Cranendonck

P1.9 Een visie opstellen voor gebruik van de ondergrond voor WKO.

P1.10 Registreren van gesloten WKO systemen.

P.1.11 Via te actualiseren bestemmingsplannen trachten boren naar Schaliegas te verbieden door ontheffingsmogelijkheden voor deze activiteit uit te sluiten.

P.1.12 Actieve deelname aan het Kempenoverleg m.b.t de ontwikkelingen rond schaliegas en de ondergrondse opslag van radio-actief afval in de grensstreek

4. Water

Inleiding

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water (KRW) omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (estuaria), kustwateren en grondwater. De streefdatum voor het bereiken van de gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen zijn er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld, die in 2009 definitief zijn goedgekeurd en vastgesteld door "Den Haag" en "Brussel". In deze (deel)stroomgebiedsbeheerplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. De ecologische ambities worden vooral op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald. Het gebied waarin de gemeente Valkenswaard is gelegen ligt in het internationale stroomgebied van de Maas en specifiek in het stroomgebied van De Dommel: het stroomgebied Boven Dommel.

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is in diverse nota's vastgelegd. Het meest directe beleidsplan is de Vierde Nota Waterhuishouding en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, juli 2003, geactualiseerd 2008). Het Nationaal Bestuursakkoord Water heeft tot doel "om in de periode tot 2015 het hoofdwatersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden". Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Door het laatstgenoemde krijgt Nederland steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes. Belangrijk onderdeel is om de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen, afvoeren' in alle overheidsplannen als verplicht afwegingsprincipe te hanteren. In het Nationaal Bestuursakkoord is vastgelegd dat de watertoets een verplicht te doorlopen proces is in waterrelevante ruimtelijke planprocedures, waarbij een vroegtijdige betrokkenheid van de waterbeheerder in de planvorming wordt gewaarborgd.

Verder is water in de Nota Ruimte een belangrijk, structurerend principe voor bestemming, inrichting en gebruik van de ruimte. Om problemen met water te voorkomen moet, anticiperend op veranderingen in het klimaat, de ruimte zo worden ingericht dat water beter kan worden vastgehouden of geborgen. Ook de Waterwet (december 2009) speelt een rol, omdat deze wet de verantwoordelijkheden regelt in het waterbeheer en de hoofdrichting bepaalt van het waterbeleid.

Provinciaal beleid

Op provinciaal niveau is het waterbeheer vastgelegd in de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (op 1 januari 2011 in werking getreden) en het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015 "Waar water werkt en leeft" met de provinciale waterverordening. De Structuurvisie en de verordening Ruimte fase 1 en 2 zijn bindend voor het provinciale handelen, maar niet voor het handelen van andere partijen. Het Waterplan is afgestemd op de Kaderrichtlijn water.

Het Waterplan is voor de komende 6 jaar leidend voor het strategisch waterbeleid binnen de provincie Noord-Brabant. Naast beleidskader is het Provinciaal Waterplan ook toetsingskader voor de taakuitoefening van lagere overheden op het gebied van water. Voor specifieke doelen zijn in het plan waterhuishoudkundige functies toegekend (zoals de Ecologische Hoofdstructuur, waternatuur, ecologische verbindingszone's en zwemwater). De doelstellingen voor het herstel van waterlopen met een ecologische functie en de stimulering van aanleg van ecologische verbindingszones buiten de bebouwde kom zijn hierin opgenomen. In het Waterplan zijn voorwaarden opgenomen voor energieopslag in de bodem in relatie tot andere grondwateronttrekkingen, voor bodemverontreiniging en voor grondwaterbeschermingsgebieden (25- en 100-jaarszones). Op grond van de Waterwet fungeert het Provinciaal Waterplan als structuurvisie. Belangrijk is daardoor de doorwerking die dit plan heeft in het milieubeleidsplan.

Beleid waterschap

Het waterschap is verantwoordelijk voor het operationele beheer van de regionale oppervlaktewateren in kwantitatief en kwalitatief opzicht. Met de inwerkingtreding van de Waterwet is het waterschap tevens verantwoordelijk voor het grondwaterbeheer en de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen van minder dan 150.000 m³. Aangezien het waterbeheer in de gemeente Valkenswaard is opgedragen aan het Waterschap De Dommel dient rekening te worden gehouden met het vigerende beleid van het waterschap. Relevant beleid voor de gemeente is het Waterbeheerplan "Krachtig water (2010-2015)" en de Keur (Waterwet) van het waterschap (2009) en emisiebeheersplan fase 1: Koersen op schoon water. In de notitie "Ontwikkelen met duurzaam wateroogmerk" van het Waterschap De Dommel (2006) zijn de definitie en de randvoorwaarden voor hydrologisch neutraal ontwikkelen opgenomen.

Beleid gemeente

Het water gerelateerde beleid van de gemeente Valkenswaard is vastgelegd in het Gemeentelijke Rioleringsplan 2006. In de wet gemeentelijke watertaken (2008) is opgenomen dat de gemeente de algemene zorgplicht heeft om afvalwater, hemelwater en grondwater gescheiden te verwerken. Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (verbreed-GRP) van de gemeente Valkenswaard is hiervoor de richtlijn. Het voornaamste streven van de gemeente is afkoppeling van het regenwater door middel van infiltratie. Als infiltratie niet haalbaar is, bijvoorbeeld in dicht bebouwd gebied, dan wordt gestreefd naar een gescheiden rioolstelsel. Bij nieuwbouw dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met dit streven. Het Verbreed-GRP richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast en op het vasthouden van schoon hemelwater in de gemeente.

Uitgangspunt in het huidige beleid van de gemeente is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer.
De gemeente conformeert zich aan het ingezette beleid van het Waterschap de Dommel, het provinciaal en het landelijke beleid, daardoor staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Vrijkomend of afstromend hemelwater loopt in het landelijke gebied de volgende voorkeursvolgorde door; 1. Hergebruik; 2. Infiltreren; 3. Bufferen; 4. Afvoeren; 4a. af laten stromen naar oppervlakte water 4b. aansluiten op de riolering.

- Omgevingsvergunning; Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt geadviseerd om regenwater op eigen terrein vast te houden en geen uitlogende materialen (koper, lood en zink) te gebruiken. De hydrologische situatie moet gelijk blijven aan de oorspronkelijke situatie. De gemiddeld hoogste grondwaterstand mag niet worden verlaagd. Gebruik wordt gemaakt van de kwaliteitsvolgorde bij lozing van afvalwater (schoonhouden, scheiden, zuiveren).
- Bij de (her)inrichting van gebieden, dat geldt ook voor particuliere ontwikkelingen, mag water afgevoerd worden naar het watersysteem van het waterschap, maar dat wordt per locatie bepaald. Indien mogelijk wordt afgekoppeld of verbeterd gescheiden.
- Nieuwe ongezuiverde lozingen in het buitengebied worden niet toegestaan. Als een persleidingsysteem in de omgeving aanwezig is dient daarop aangesloten te worden. Indien geen systeem aanwezig is dient de eigenaar een IBA III (Individuele Behandeling van Afvalwater) te plaatsen aangezien het in het algemeen kwetsbaar gebied betreft.

Beleid en uitvoering

- Aan de hand van het Verbreed-GRP, dat vermoedelijk in het 2e kwartaal van 2011 zal worden vastgesteld, is er een BasisRioleringsPlan (BRP) opgesteld. Deze investeringen voortvloeiend uit het BRP, zoals aanleg randvoorzieningen, verbetermaatregelen en vervangingsinvesteringen zijn maatregelen om wateroverlast te voorkomen en om de kwaliteit van het oppervlakte te verbeteren. Deze investeringen worden in het kostendekkingsplan van het Verbreed-GRP voor de komende jaren opgenomen.
- Bij de opstelling van een bestemmingsplan, een herinrichtingsplan of een structuurplan dat op een of andere manier effect heeft op de waterhuishouding wordt een “watertoets” gehouden. De aspecten die in een watertoets aan de orde komen zijn waterkwaliteit, wateroverlast, waterverdroging van alle voorkomende wateren in dat desbetreffende gebied.
- In gebieden die nieuw worden ontwikkeld (bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten of bedrijventerreinen) streven wij ernaar dat zoveel mogelijk schoon, gebiedseigen water wordt vastgehouden volgens de principes van integraal waterbeheer.
- De gemeente heeft een structureel overleg met het Waterschap de Dommel om de verschillende watertoetsen van de ingekomen plannen op te stellen.

Taakstellingen

T2 Zoveel mogelijk water terugbrengen in de waterkringloop. Bij inbreidingslocaties en rioolrenovaties wordt het regenwater van aangesloten verhard oppervlak binnen de gemeente afgekoppeld van het gemengde rioleringsstelsel.

T3 Gebiedseigen water zoveel mogelijk vasthouden om zodoende verdroging tegen te gaan via een watertoets bij planologische processen.

Producten en projecten
Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P2.1 Het afkoppelen van het hemelwater van de riolering bij huishoudens en bedrijven voortzetten (in combinatie met woningbouwprojecten en grotere civieltechnische projecten).

P2.2 De gemeente zal de maatregelen uit het Verbreed-GRP uitvoeren om wateroverlast te voorkomen en om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

P3.1 Bij nieuw te ontwikkelen gebieden gebiedseigen water zoveel mogelijk vasthouden door infiltratie.

5. Natuur en landschap

Inleiding
Valkenswaard wordt gekenmerkt door haar groene kwaliteiten. Een groot deel van de gemeente bestaat uit aantrekkelijke natuurgebieden met hoge (potentiële) ecologische waarden. De drie beekdalen (Keersop/Beekloop, Dommel en Tongelreep) zijn structuurbepalend in het gebied. In de tussenliggende gebieden liggen doorgaans droge, hoge dekzandvlakten met bossen, vennen of agrarisch gebied. De afwisseling tussen natte, lage beekdalen en hogere, droge zanden is niet alleen voor Valkenswaard waardevol. De groenblauwe aders maken deel uit van zowel het Nederlandse netwerk (Ecologische Hoofdstructuur; EHS) als Europese netwerk (Natura 2000) van aaneengeschakelde natuurgebieden. Uit deze (inter)nationale status volgt de huidige planologische bescherming en de afspraak om de gebieden in stand te houden en waar nodig kwalitatief te verbeteren en uit te breiden. De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant, die op 1 januari 2011 in werking is getreden, beschrijft hoe ruimtelijke ontwikkelingen aan dienen te sluiten bij de duurzame groenblauwe structuur en de kwaliteiten van het landschap. Een belangrijke ontwikkeling waar het behoud en de versterking van de natuur en het landschap fors gaat meespelen is de aanleg van de alternatieve N69-route (Grenscorridor).

Beleid en uitvoering
Natuur draagt op veel manieren bij aan een gezond leefmilieu. Denk bijvoorbeeld aan waterzuivering en wateropslag, fijnstof- en hittereductie, behoud biodiversiteit en de recreatiemogelijkheden. Vier documenten vormen de leidraad voor het lokale beleid en de uitvoering op het gebied van natuur, groen en landschap.

- Het ‘Bosbeheerplan’ beschrijft specifiek het beheerbeleid voor de bosgebieden in de periode 2005-2018.
- Het ‘Beheer- en herstelplan natuurgebieden’ beschrijft voor de periode 2009 – 2015 het beleid en de uitvoering voor de natuurgebieden in de gemeente Valkenswaard.
- In 2010 is een Landschapsontwikkelingsplan (LOP) voor gemeente Valkenswaard opgesteld dat in 2011 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. In het LOP staat per deelgebied beschreven wat het landschappelijk wensbeeld is. De wensbeelden zullen het uitgangspunt vormen voor maatregelen ter versterking van de landschappelijke kwaliteit, bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het beleid ten aanzien van het gecultiveerde groen in Valkenswaard (bijvoorbeeld bermen, groenstroken en parken) staat beschreven in een recent opgesteld Beeldkwaliteitsplan.

In de komende jaren wordt vooral gewerkt aan twee sporen. Enerzijds, het kwalitatief verbeteren en uitbreiden van het bos- en natuurareaal. Anderzijds, het verbeteren van de toegankelijkheid van de natuur, zodat de recreant en bewoner van Valkenswaard op korte afstand van huis kunnen genieten van de natuurrijke omgeving. De planvorming, uitvoering en communicatie/educatie zal in nauwe samenwerking gaan met de betrokken eigenaren, beheerders en/of lokale werkgroepen.

Een deel van de genoemde werkzaamheden komt ook terug in de reconstructieopgaven. Valkenswaard valt binnen reconstructiegebied Boven-Dommel. De reconstructie van het buitengebied heeft tot doel een vitaler, mooier en gezonder Brabants platteland.

Taakstellingen

De doelstellingen, voor de periode die het Milieubeleidsplan bestrijkt (2012 – 2013), zijn gegroepeerd aan de hand van de bovenstaande vier beleidsdocumenten.

T4 Bosbeheer.
In de komende jaren is er een gevarieerder bos met een meer aaneengesloten structuur (opheffen van losse snippers).

T5 Natuurontwikkeling in combinatie met beleefbaarheid.
Voor de komende jaren ligt de nadruk op de natuurontwikkeling in combinatie met beleefbaarheid van het Dommeldal en het dal van de Keersop. Met de beleefbaarheid wordt bedoeld het vergroten van de toegankelijkheid op verantwoorde en toch attractieve wijze van met name het Dommeldal, ook vanuit België.

T6 Landschap. Het LOP is in 2011 door de raad aangenomen. In de daarop volgende jaren is het LOP goed geïntegreerd geraakt in de ruimtelijke planvorming.

T7 Groenbeheer. Milieuvriendelijk groenbeheer is een belangrijk thema in het nieuw op te stellen groenbeheersplan (vervolgstap na Beeldkwaliteitsplan).

Producten en projecten

Jaarlijks worden aan de hand van de eerder genoemde vier beleidsdocumenten de werkplannen opgesteld. Om de taakstellingen voor de periode 2012-2013 te realiseren gaan wij het volgende doen:

P4.1 De uitvoering van geïntegreerd bosbeheer voortzetten.

P4.2 Een aankoopbeleid voor losse snippers bos opstellen.

P4.3 Een calamiteitenplan opstellen met name gericht op brandbestrijding op De Malpie.

P5.1 Aan beide zijden van de Dommel ter hoogte van de nieuwe wijk Lage Heide: aanbrengen natuurinrichtingsmaatregelen, terugbrengen kampenlandschap, aanleggen fietspad en ommetjes.

P5.2 Dommelkwartier: aanbrengen natuurinrichtingsmaatregelen en aanleggen ommetjes.

P5.3 Ontwerp maken van de groene verbinding van het centrum via de voormalige LTS en oude begraafplaats naar het Dommeldal.

P5.4 Een ecologische verbindingszone en faunapassage over de Maastrichterweg aanleggen, gecombineerd met een fietspad.

P5.5 Een recreatieve poort bij de Venbergse Watermolen realiseren ten behoeve van een betere recreatieve zonering.

P5.6 Een studie uitvoeren naar en eventueel realiseren van een alternatief fiets- en wandelpad om de recreatiedruk op de Malpie op te vangen.

P5.7 De kwaliteit verbeteren van bestaande natuur door: heideontwikkeling op de Malpie, venherstel en het landschappelijk inpassen van twee oude stortplaatsen.
P6.1 Het LOP integreren in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.
P6.2 Het LOP dient als input voor de inpassing van de alternatieve N69 route en de visieontwikkeling voor gehuchten (bijvoorbeeld omgeving Keersoppermolen).
P7.1 Een groenbeheerplan opstellen; alleen wanneer strikt noodzakelijk wordt chemische bestrijding gebruikt (bijvoorbeeld bij invasieve uitheemse plantsoorten).
P7.2 Een gedragscode voor het groenbeheer opstellen in 2012.

6. Verkeer

Inleiding
Valkenswaard heeft geen snelwegaansluiting en is bereikbaar via de gebiedsontsluitingswegen N69 (Eindhoven-Belgische grens), de N396 (naar Leende/A2) en de N397 (richting Eersel). Kenmerkend voor de verkeersstructuur van de gemeente is dat de N69 Valkenswaard doorsnijdt. Andere belangrijke wegen zijn o.a. de Europalaan, de Zuidelijke Randweg De Vest, de Nieuwe Waalreseweg en de Tienendreef naar Dommelen. Voor het openbaar vervoer is Valkenswaard aangewezen op de bus. Parkeren is in het centrum van Valkenswaard gereguleerd met betaald parkeren.

Het nationale verkeersbeleid is vastgelegd in de Nota Mobiliteit. Kernbegrippen zijn onder andere betrouwbare reistijd, duurzaam veilig verkeer, ketenmobiliteit, betere benutting en gebiedsgerichte benadering. De decentrale overheden hebben het gedachtegoed van de Nota Mobiliteit uitgewerkt in provinciaal en regionaal verkeersbeleid. Voor Valkenswaard zijn het Provinciale Verkeers- en Vervoerplan van de provincie Noord-Brabant en het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan van het SRE van belang. Regionale accenten zijn Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), de fiets en slim reizen. Het lokale verkeersbeleid is beschreven in het verkeersbeleidsplan van Valkenswaard, dat in 2011 wordt geactualiseerd.

Mobiliteit kan naast de positieve economische effecten en sociaal-recreatieve voordelen ook negatieve gevolgen hebben op het gebied van verkeersveiligheid, leefbaarheid en het milieu. Het grootste verkeersleefbaarheidsvraagstuk van de gemeente Valkenswaard is de N69-traverse. De doorgaande weg staat een aantrekkelijk, verkeersluw centrum in de weg. In regionaal verband wordt onder de titel Brede Belangen Benadering gewerkt aan een integrale oplossing. Gemeentebreed levert de fiets met een aandeel van 35% in het aantal korte verplaatsingen (tot 7,5 km) al een belangrijke bijdrage aan milieuvriendelijk verkeer. In de toekomst kan HOV een rol gaan spelen als milieuvriendelijk alternatief.

Beleid en uitvoering
- Centraal staat een betere doorstroming van alle verkeerstromen om zowel de bereikbaarheid te vergroten als de luchtkwaliteit te verbeteren.
- Voor de Europalaan wordt nagegaan wat de beste manier is om de doorstroming te verbeteren: een groene golf of verkeersafhankelijke verkeersregelinstallaties. Bij reconstructie van de Europalaan wordt deze maatregel doorgevoerd.
- Waar mogelijk stil asfalt toepassen.

Zie voor energiebesparing bij mobiliteit het hoofdstuk klimaatbeleid.

Taakstellingen

T8 Een deel van het verkeer dat nu over de Eindhovenseweg rijdt verplaatsen naar de Europalaan, om daarmee een meetbaar lagere verkeersintensiteit op en verbeterde luchtkwaliteit rondom de Eindhovenseweg te realiseren.

T9 Samen met de regio komen tot een vermindering van het (vracht)verkeer door het centrum van Valkenswaard.

T10 Om de luchtkwaliteit en verkeersveiligheid te verbeteren en om de verkeersintensiteit van doorgaand vrachtverkeer in met name het centrum van Valkenswaard en oud-Dommelen te verminderen, de Lage Heideweg aanleggen. Omdat de aanleg van de Lage Heideweg een onvoldoende oplossend vermogen kent voor het centrum van Valkenswaard, wordt de Europalaan volledig aangesloten op de Zuidelijke Randweg.

T11 Het vergroten van de toegankelijkheid van openbaar vervoer voor minder validen (verhogen van bushaltes) om daarmee voor hen de bereikbaarheid van het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven te vergroten.

T12 Veilige fietsroutes en oversteekplaatsen realiseren.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P8.1 Reconstructie van de Europalaan.

P9.1 Onderzoek verrichten in samenwerking met buurgemeenten, SRE, Provincie en Rijksoverheid naar praktische oplossingen als een alternatief voor de N69 binnen de mogelijkheden van de overeengekomen intentieverklaring in de regio.

P9.2 Het koppelen van verkeersregelinstallaties.

P10.1 Realiseren van de Lage Heideweg. De West-parallel is, gelet op de intentieverklaring, pas aan de orde wanneer nut en noodzaak onweerlegbaar aangetoond worden. Op 28 februari 2011 is een overeenkomst ondertekend door 25 belangenorganisaties waarin is vastgelegd welke varianten er, naast de voorkeursvariant vanuit het perspectief van Valkenswaard de “West Parallel”, nogmaals beoordeeld worden op “nut en noodzaak”.

P11.1 In 2011 afronden van het verhogen van bushaltes om de toegankelijkheid van openbaar vervoer voor minder validen te vergroten en daarmee het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven voor hen beter bereikbaar te maken.

P12.1 Bij reconstructie van de Europalaan veilige fietsstructuren realiseren.

P12.2 Bij reconstructie van de Europalaan een veilige oversteek realiseren voor de scholieren van Were-Di op de kruising Geenhovensedreef – Eindhovenseweg.

7. Lucht

Inleiding
Luchtbeleid richt zich op de algemene luchtkwaliteit in de leefomgeving en op geurbeleid.
Op 15 november 2007 is het Besluit luchtkwaliteit vervangen door de zogenaamde "Wet luchtkwaliteit" (in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer). Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Wet luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In dit programma worden de maatregelen beschreven die de gezamenlijke Nederlandse overheden de komende vijf jaar zullen gaan uitvoeren om de luchtkwaliteit te verbeteren. In het NSL wordt gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij de verbetermaatregelen bouwprojecten moeten compenseren en bovendien moeten zorgen voor een netto verbetering van de luchtkwaliteit binnen een programmagebied (in ons geval de provincie Noord-Brabant).

Aangezien maatregelen niet alleen op nationaal niveau getroffen kunnen worden, is gekozen voor een lokale uitwerking van het NSL. De provincie Noord-Brabant is aangewezen als één programmagebied. Als bijdrage aan het NSL is het Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (BSL) opgesteld, waaraan de gemeente Valkenswaard (samen met Waalre) een bijdrage levert.

Voor het bepalen van de luchtkwaliteit zijn stikstofdioxide en fijnstof belangrijke graadmeters. Uit de meest recente gegevens bleek dat in 2009 de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in Valkenswaard (en Waalre) werd overschreden. Door de SRE Milieudienst is een luchtkwaliteitsplan Valkenswaard-Waalre 2009-2014 opgesteld. Dit plan is gericht op het nemen van een samenhangend pakket aan maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in Valkenswaard en Waalre. Dit maatregelenpakket is gericht op het voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen voor de componenten fijnstof en stikstofdioxide in 2011 respectievelijk 2015. Jaarlijks zal de feitelijke concentratie luchtverontreinigende stoffen worden gemonitoord en zal monitoring en evaluatie van acties en maatregelen door middel van een rapportage plaatsvinden. *Voor de duidelijkheid dit geschiedt via berekening en niet via metingen.*

Naast wetgeving zijn er veel richtlijnen opgesteld. Bij milieuvergunningverlening moet onder andere rekening worden gehouden met de Nederlandse Emissie Richtlijn. Hierin zijn normen opgenomen die bij vergunningverlening worden gebruikt als richtlijn.

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt is de kern van het landelijke geurbeleid, dat ook door de gemeente wordt toegepast bij de vergunningverlening in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Ten aanzien van de agrarische sector is ook de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) van toepassing. De Wgv schrijft voor op welke wijze een bevoegd gezag de geurhinder vanwege dierenverblijven moet beoordelen indien een veehouderij een milieuvergunning aanvraagt. Indirect heeft de Wgv ook consequenties voor de totstandkoming van geurgevoelige objecten en dus voor de ruimtelijke ordening, dit wordt wel de 'omgekeerde werking' genoemd.

Wanneer buiten of binnen de geurcontour van een veehouderij wordt gebouwd zal inzichtelijk moeten worden gemaakt dat ter plaatse een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd. Overigens gaat de gemeente er vanuit dat als gevolg van het agrarische karakter van met name de buitengebieden volledige beperking van de geuroverlast voor omwonenden als gevolg van veehouderijen niet kan worden gerealiseerd.

Om de ammoniakemissie te verminderen is het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (Besluit huisvesting) opgesteld. Het besluit is een belangrijk instrument om te kunnen voldoen aan Europese afspraken over het nationale ammoniak emissieplafond. De huisvesting van pluimvee, varkens en melkvee moet voldoen aan maximale emissiewaarden voor ammoniak. Door de toenmalige ministeries van VROM en LNV, de provincies en de VNG is het 'Actieplan Ammoniak Veehouderijen' opgesteld. Dit Actieplan moet er toe leiden dat de middelgrote veehouderijbedrijven emissiearm worden en gaan voldoen aan het Besluit huisvesting.

Beleid en uitvoering

- Het luchtkwaliteitsplan Valkenswaard-Waalre uitvoeren. Het gaat met name om het treffen van verkeersmaatregelen, maar ook communicatieve maatregelen.
- Ammoniakemissie, geuroverlast en fijnstof emissies van veehouderijen beperken.

Taakstellingen

T13 De luchtkwaliteit voldoet aan de eisen van de Wet luchtkwaliteit.

T14 Geuroverlast en fijnstof emissies zoveel mogelijk voorkomen.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P13.1 De acties en maatregelen uit het BSL en het luchtkwaliteitsplan uitvoeren. Jaarlijkse monitoring en evaluatie van acties en maatregelen middels een rapportage *(berekeningen)*

P14.1 Extra controleren op de naleving van geurbepalingen uit wet- en regelgeving bij RO ontwikkelingen en bij omgevingsvergunningen.

P14.2 Medewerkers opleiden zodat zij kunnen controleren bij de ingebruikname van luchtwassers.

P14.3 De "toets omgekeerde werking" uitvoeren bij ruimtelijke plannen.

P14.4 Controleren op het Besluit huisvesting (ammoniakemissie veehouderij) en tot 2013 op de voorwaarden uit het gedoogbeleid.

8. Geluid

Inleiding

Geluid is nog steeds een vaak voorkomende bron van ergernis. De mate waarin geluid leidt tot hinder kan in belangrijke mate worden beïnvloed door de ruimtelijke inrichting van een gebied. Hiervoor is de gemeente verantwoordelijk. Bij de vaststelling van bestemmingsplannen onderzoeken wij daarom welke gevolgen de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hebben voor de geluidbelasting op de gevel van woningen en gebouwen.

Door middel van milieuvergunningen worden bij inrichtingen van type C in het kader van het Barim (Besluit Algemene Regels voor Inrichtingen Milieubeheer) geluidsvoorschriften opgelegd waarbij toetsing plaatsvindt aan de hand van de Handreiking "industrielawaai en vergunningverlening". Inrichtingen die vallen onder type A en B inrichtingen dienen met betrekking tot geluid te voldoen aan de standaard geluidvoorschriften in het Barim. *Door middel van zg. HOLA-metingen wordt het toegestane geluidniveau binnen een café bepaald waaruit de noodzaak tot het treffen van isolerende of andere maatregelen volgt. Deze kunnen vervolgens worden opgelegd via maatwerkbesluiten.*

In de gemeentelijke Evenementennota zijn eveneens geluidsvoorschriften opgenomen die tijdens evenementen en festiviteiten in acht moeten worden genomen.

In de Wet geluidhinder is een maximum gesteld aan de geluidsbelasting van verkeerslawaai op een woning. Naar aanleiding van een inventarisatie is gebleken dat er binnen de gemeente Valkenswaard woningen zijn met een te hoge geluidsbelasting door wegverkeer. De gemeente kan deze woningen laten isoleren, gefinancierd vanuit een subsidieregeling van het toenmalige ministerie van VROM. Het ministerie heeft voor de urgente gevallen medio 2000 een lijst samengesteld met woningen die voor geluidsbeperkende maatregelen in aanmerking komen (de zogenaamde A-lijst). Het merendeel van de woningen is gelegen aan de Eindhovenseweg, Markt, de Luikerweg en aan de Achterste Brug.

De Wet geluidhinder kent een normenstelsel met een voorkeurswaarde en grenswaarden. Als de geluidbelasting beneden de voorkeurswaarde blijft dan zijn er vanuit de wet geen belemmeringen voor nieuwe geluidgevoelige situaties. Bij een geluidbelasting tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde moet er een gemotiveerd besluit genomen worden om nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk te maken (hogere grenswaarde). Per 1 januari 2007 heeft de gemeente Valkenswaard dit ontheffingenbeleid van de provincie overgenomen.

Het toenmalige Ministerie van VROM heeft een wetsvoorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer opgesteld. In dit wetsvoorstel wordt het deel uit de Wet geluidhinder dat de rijksinfrastructuur bestrijkt herzien en ingevoegd in de Wet milieubeheer (SWUNG I). Wanneer de wijzigingen precies worden doorgevoerd, is nog niet bekend. Dit wordt waarschijnlijk 2011 of 2012. De wijzigingen hebben betrekking op aanleg en wijzigingen van rijkswegen. In vervolg op SWUNG I wordt ook een wetsvoorstel met betrekking tot geluid voorbereid voor de provinciale en gemeentelijke infrastructuur (SWUNG II) en woningbouw. De precieze invulling van de wijzigingen is nog niet bekend. Wel is er een grote kans dat er geluidkaarten opgesteld moeten worden van de belangrijkste wegen binnen de gemeente. Ook is er een mogelijkheid dat de hogere-grenswaardeprocedure komt te vervallen.

Beleid en uitvoering

- Op basis van de Wet geluidhinder wordt de geluidsoverlast in woningen als gevolg van het weg- en verkeerslawaai bestreden door het treffen van geluidsisolerende maatregelen. Wij maken hiervoor gebruik van de saneringsbudgetten die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk. De SRE Milieudienst zorgt voor uitvoering van de sanering van woningen op de A-lijst.
- *De bestaande ISV-budgetten voor geluidsanering zijn tot op heden nog niet aangewend voor het treffen van geluidisolerende maatregelen. Dit komt doordat uitvoering lange tijd was gekoppeld aan de reconstructie van de Europalaan. Na reconstructie van de Europalaan zal bij een (groot) gedeelte van de woningen aan de Eindhovenseweg geen isolerende voorzieningen meer getroffen hoeven te worden (afname verkeersdruk). Nu daar besluitvorming over heeft plaatsgevonden kan in 2012 een start worden gemaakt met de voorbereiding op het treffen van maatregelen.*

Taakstellingen

T15 Bij woningen waarvan vaststaat dat de normen van geluidsbelasting als gevolg van verkeerslawaai overschreden worden, maatregelen treffen om deze overlast tegen te gaan.

T16 Beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving aan de hand van geluidsniveaugegevens.

T17 Geluidsvoorschriften uit het evenementenbeleid naleven.

T18 Een goed werkende klachtenregeling voor geluidsoverlast.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P15.1 De sanering van woningen op de A-lijst uitvoeren.

P15.2 Zeer Stil Asfalt in projecten toepassen.

P16.1 Verzoeken voor ontheffingen voor nieuwe geluidsgevoelige situaties bij ruimtelijke plannen beoordelen en daarbij strikt toetsen aan het ontheffingenbeleid.

P16.2 Bij beoordelingen van meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit de consequenties voor de woonomgeving zorgvuldig afwegen, een zorgvuldige toets uitvoeren op de noodzaak van akoestisch onderzoek en waar nodig maatwerkvoorschriften opstellen.

P16.3 In 2012 nagaan in hoeverre de regionale milieuverkeerskaart bruikbaar is als geluidsniveaukaart.

P16.4 Het uitvoeren van horeca lawaai (HOLA) metingen *bij horecagelegenheden in het centrum en uitvoering geven aan de uitkomsten daarvan.*

P17.1 Organisatoren van evenementen wijzen op geluidsvoorschriften, structurele steekproefsgewijze geluidscontroles en handhaven bij overtredingen.

P18.1 Deelnemen aan de SRE consignatieregeling in 2012

9. Klimaatbeleid

Inleiding
Klimaatverandering, oprakende voorraden fossiele brandstoffen, stijgende energieprijzen en onbetrouwbaarheid van de energievoorziening vragen om klimaatbeleid. In maart 2007 heeft de Europese Unie een akkoord bereikt over Europese klimaatdoelstellingen. Nederland liep met haar ambities voor op de Europese doelstellingen in het programma "Schoon en zuinig". Intussen zijn de Nederlandse klimaatdoelstellingen bijgesteld tot wat Nederland minimaal volgens de Europese afspraken dient te halen:

- 20% energiebesparing in 2020 t.o.v. 2010 (2% energiebesparing per jaar);
- 14% aandeel van duurzame energie in het energieverbruik in 2020;
- 20% minder broeikasgassen uitstoten in 2020 t.o.v. 1990.

Het Rijk en de VNG hebben in het Klimaatakkoord 2007-2011 afgesproken om zich gezamenlijk in te spannen om deze doelstellingen te realiseren. De rol van gemeenten is cruciaal bij het streven naar een duurzame en efficiënte energievoorziening.

Op 1 oktober 2010 hebben Provinciale Staten ingestemd met de Energieagenda Brabant 2010-2020. In deze energieagenda kiest de provincie voor energie als economische kans. De provincie zet in op de kracht van Brabant: duurzame technologische innovatie, kennis en samenwerking, waarmee duurzame energie één van de pijlers van de Brabantse economie wordt. Hierbij sluit de provincie aan op de nationale doelstellingen. De Brabantse Energieagenda onderscheidt een aantal marktkansen, namelijk op het gebied van zonne-energie, biobased economy (groene grondstoffen) en elektrisch rijden/slimme netwerken.

Het SRE heeft samen met de 21 gemeenten een energietransitieprogramma voor de Brainport regio opgesteld. Het SRE wil namens de gemeenten een grote impuls geven aan het proces van energietransitie. Daarmee wil het SRE de economische, ecologische en sociale kansen die het proces van energietransitie de regio biedt verzilveren samen met alle partners uit bedrijfsleven en kennisinstellingen. Het doel van het programma is om:

> *in 2040 de nog resterende energiebehoefte in de regio voor gebouwen, industrie, landbouw en transport te verkrijgen uit hernieuwbare, duurzame bronnen ('energieneutraal').*

Door energiebesparing en vooral duurzame opwekking is het streven om de landbouwsector in 2040 zelfs netto energieproducerend te maken. Als tussendoel in 2020 wil het SRE ongeveer een kwart van het energieverbruik duurzaam opwekken in de bebouwde omgeving, industrie, landbouw en transport/mobiliteit.

Naast het energietransitieprogramma werken de SRE-gemeenten aan de uitvoering van regionale klimaatprojecten binnen het Regionaal Milieuwerkprogramma (RMP). Hierin worden de inspanningen op het gebied van SLoK gebundeld. SLoK staat voor Stimulering Lokaal Klimaat Beleid. Door deze samenwerking kunnen gemeenten meer bereiken met de beschikbare middelen.

Valkenswaard neemt deel aan een aantal regionale projecten. Valkenswaard streeft daarbij, net als de regionale projecten, een "actief" niveau[1] na.

Het beleidsterrein kenmerkt zich door beperkte wettelijke verplichtingen. Een van de wettelijke verplichtingen is de Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). De EPC is een maat voor de energieprestatie van gebouwen, waarbij geldt: hoe lager de EPC, hoe energiezuiniger het gebouw. Zie hiervoor het taakveld Duurzaam bouwen.

Een andere wettelijke verplichting is omschreven in het Activiteitenbesluit (artikel 2.15) van de Wet Milieubeheer: bedrijven met een bepaald minimum energieverbruik (50.000 kWh of 25.000 m3 aardgasequivalenten) moeten energiebesparende maatregelen treffen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder ofwel de gemeente kan hen die verplichting opleggen in de milieuvergunning.
Vanaf een verbruik van 200.000 kWh of 75.000 m^3 aardgasequivalenten kan het bevoegd gezag het bedrijf verplichten om een energiebesparingsonderzoek uit te laten voeren. Dit kan alleen als het aannemelijk is dat niet alle bekende maatregelen uitgevoerd zijn.

Een aantal branches met bijbehorende bedrijven heeft een convenant gesloten: de Meerjaren afspraken energie-efficiëntie (MJA-3). Bedrijven die dit convenant hebben ondertekend, hebben een inspanningsverplichting om gemiddeld 2% per jaar energie-efficiëntieverbetering te realiseren door het treffen van rendabele maatregelen (maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder) en te zorgen dat voorwaardelijke of onzekere maatregelen rendabel worden. Het ligt voor de hand om in de vergunnningverlening, toezicht en handhaving prioriteit te verlenen aan de niet-deelnemers van de MJA. De gemeente Valkenswaard kan winst halen door enerzijds als bevoegd gezag op te treden en anderzijds energiebesparing te stimuleren.

Met beperkte wettelijke verplichtingen kan Valkenswaard klimaatdoelen alleen halen als ook andere partijen hieraan meewerken, zoals particuliere huiseigenaren, bedrijven, etc. De gemeente Valkenswaard kan met de gemeentelijke organisatie in absolute zin slechts een kleine bijdrage aan deze doelen leveren. Maar juist als gemeente is het belangrijk om zelf het goede voorbeeld te geven om daarmee ook anderen te stimuleren te investeren in maatregelen op energiegebied.

In 2003 heeft de SRE Milieudienst het potentieel voor duurzame energie in kaart gebracht. De grootste mogelijkheden zijn er bij bio-energie: organische stromen van agrarische bedrijven en houtafval uit het buitengebied. Dit wordt gevolgd door duurzame energie in de bestaande woningbouw: zonneboilers en zonnepanelen. Bij nieuwbouwprojecten wordt de grootste bijdrage geleverd door zonneboilers, gevolgd door de mogelijkheden van zongerichte verkaveling en het toepassen van zonnepanelen. Bij nieuwbouwprojecten van woningen liggen de grootste kansen bij zonneboilers, warmtepompen en zongerichte verkaveling.

[1] Naast het actieve niveau, is het ook mogelijk om op voorlopend of innovatief niveau activiteiten uit te voeren waarmee meer besparing of duurzame energie opwekking wordt nagestreefd.

Beleid en uitvoering

- Als de lijn van de afspraak van de VNG met het Rijk wordt gevolgd dan neemt de gemeente Valkenswaard zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de landelijke klimaatdoelstellingen:
  - 20% energie te besparen in 2020 t.o.v. 2010 (2% energiebesparing per jaar);
  - 14% van het energieverbruik in 2020 duurzaam op te wekken;
  - 20% minder broeikasgassen uit te stoten in 2020 t.o.v. 1990.

  De minimale ambitie is alleen het wettelijk verplichte nakomen. Dat komt neer op de EPC hanteren en handhaven volgens het Activiteitenbesluit. Een hogere ambitie betekent dat Valkenswaard op een of enkele onderdelen hoger inzet dan de landelijke doelstelling.
- De gemeente geeft invulling aan haar voorbeeldfunctie door het toepassen van energiebesparende maatregelen en duurzame energie in de gemeentelijke gebouwen en andere gemeentelijke eigendommen (zie ook duurzaam bouwen en duurzame gemeentelijke organisatie).
- *De ontwikkelingen m.b.t winning van schaliegas staan haaks op bovenstaande uitgangspunten en zullen waar mogelijk worden ontmoedigd.*

Taakstellingen

T19 Handhaven op energiebesparing volgens het Activiteitenbesluit.
T20 Energie besparen bij openbare verlichting (zowel in nieuwbouw- bestaande wijken)
T21 Energie besparen bij mobiliteit.
T22 Energie besparen in en duurzame energie opwekken met gemeentelijke gebouwen.
T23 Duurzame energie toepassen bij woningbouw.
T24 Burgers informeren over energie besparen, duurzame energie en subsidies.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P19.1 Bedrijfsbezoeken die in het kader van handhaving worden uitgevoerd toespitsen op energiebesparing volgens het Activiteitenbesluit.
P20.1 Openbare verlichting met LED toepassen in de nieuwbouwwijk Lage Heide .
P.20.2 Openbare verlichting in bestaande wijken aanpassen naar aanbevelingen energiescan
P21.1 Energiebesparing bij afval inzameling.
P21.2 Een promotieactie “Fietsen naar je werk” uitvoeren.
P21.3 Bij vervanging of het plaatsen van nieuwe verkeersregelinstallaties en plaatsen van nieuwe openbare verlichting kiezen voor energiezuinige installaties (zie ook P10.2).
P22.1 Beleidsmatig vastleggen dat energiebesparende maatregelen met een korte terugverdientijd (in ieder geval tot 5 jaar) bij gemeentelijke gebouwen worden getroffen.
P22.2 Bij de nieuw te ontwikkelen gemeentewerf duurzame energie opwekking realiseren en energiezuinige technieken toepassen.
P22.3 Energiezuinige verlichting en oplaadpunten voor elektrische fietsen realiseren in de fietsenstalling van het gemeentehuis in 2012.
P23.1 Zongerichte verkaveling en gebouwgebonden duurzame energie opties realiseren in de nieuwbouwwijk Lage Heide.
P24.1 Burgers informeren via de regionale webportal www.hoebespaarikenergie.info.

10. Duurzaam bouwen (DUBO)

Inleiding

Duurzaam bouwen is relevant voor zowel woning- als utiliteitsbouw en richt zich op materiaal-, energie- en waterbesparing, gezondheid en flexibel ruimtegebruik.

De basis voor duurzaam bouwen ligt besloten in het Nationale MilieubeleidsPlan 4 (NMP4) uit 2001. Nationale speerpunten van alle overheden zijn duurzaam inkopen, duurzaam bouwen en energiebesparing in nieuw- en bestaande bouw. Daarnaast hebben de Nederlandse gemeenten en het Rijk in 2007 het Klimaatakkoord getekend, met als belangrijkste afspraken:

- Gemeenten streven naar 75% duurzaam inkopen in 2010 en 100% in 2015 (dit betreft dus ook het duurzaam inkopen of bouwen van gemeentelijke gebouwen).
- Rijk en gemeenten bevorderen dat het aandeel duurzame energie in 2020 uitkomt op 20% (dit heeft dus betrekking op bijvoorbeeld zonnepanelen of duurzame warmte in het eigen gebouw of woningbouwprojecten)[2].
- Rijk en gemeenten willen dat in 2020 de nieuwbouw klimaatneutraal is. Woningen en gebouwen worden dan zo gebouwd dat ze zelfvoorzienend zijn in gebouwgebonden energieverbruik.

Regelgeving voor bouwen ligt vastgelegd in o.a. het Bouwbesluit. In het Bouwbesluit zijn voorschriften uit het oogpunt van energiezuinigheid opgenomen. Hierbij zijn met name normen voor thermische isolatie, beperking van luchtdoorlatendheid en de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) voor nieuwbouw van belang. Dit is de enige juridische grondslag voor duurzaam bouwen, verdergaande duurzaamheid zal via privaatrechtelijk afspraken vastgelegd moeten worden.

De provincie Noord-Brabant wil graag naar een bouwpraktijk waarin met duurzame materialen wordt gewerkt en waarbij innovatieve technieken worden ingezet voor een klimaatneutraal energieverbruik. Hiertoe ondersteunt zij diverse pilotprojecten. *Uitvoering geven aan DUBO wil overigens niet zeggen dat wij woningbouwcorporaties en particuliere eigenaren gaan verplichten duurzaam te bouwen. Wel zal DUBO worden gestimuleerd in afspraken met deze sector bij renovatie en onderhoud en bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Uiteraard zal de gemeente DUBO integreren in de eigen gemeentelijke gebouwen en bij eigen ruimtelijke ontwikkelingen.*

Beleid en uitvoering

- Economische of sociale motieven en woonwensen zijn vaak leidend bij het opstarten van verbeterprojecten in een wijk of een concreet nieuwbouwproject. De inzet van dit milieubeleidsplan is dat duurzaamheid in de toekomst steeds expliciet wordt benoemd en bij de bestuurlijke besluitvorming gelijkwaardig wordt betrokken.

[2] Intussen zijn de rijksdoelstellingen bijgesteld tot 14% duurzame energie in 2010.

Taakstellingen

T25 Duurzaam bouwen vormt een integraal onderdeel in de planontwikkeling. In alle ruimtelijke plannen worden duurzaamheid en energie als vast onderdeel meegenomen.

T26 De gemeente neemt met haar eigen gebouwen een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaam bouwen in, zowel bij nieuwbouwprojecten als bij renovatie en groot onderhoud.

T27 De gemeente stimuleert externe partijen (burgers, bedrijven, organisaties) om duurzaam te bouwen.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P25.1 Als de gemeente optreedt als opdrachtgever en/of uitvoerder van eigen projecten rekening houden met de criteria van Duurzaam Inkopen, in het bijzonder bij verbouwing van sportcentrum de Belleman in Dommelen en bij vervanging van andere gemeentelijke sportaccommodaties, en in het bijzonder bij wegreconstructies.

P26.1 Bij gronduitgiftes afspraken maken over duurzaam bouwen (middels GPR gebouw).

P27.1 Duurzaam klussen en energiebesparing bij particulieren promoten via de webportal www.hoebespaarikenergie.info (zie ook hoofdstuk 9 klimaatbeleid).

11. Duurzame gemeentelijke organisatie

Inleiding

Als gemeente is het belangrijk om zelf het goede voorbeeld te geven met een duurzame gemeentelijke organisatie. Door zelf het goede voorbeeld te geven wint de gemeente aan geloofwaardigheid en draagt daarmee bij aan het scheppen van een klimaat waarin ook anderen willen investeren in duurzaamheid.

Duurzaam inkopen en duurzaam ondernemen

In het verleden bestonden er landelijke doelstellingen voor interne milieuzorg bij overheden. Nu ligt de nadruk bij een duurzame overheid op Duurzaam Inkopen. In het Klimaatakkoord hebben Rijk en gemeenten afgesproken dat zij zich gezamenlijk gaan inspannen voor een schoner, duurzamer en zuiniger Nederland. De gemeenten streven naar *85 % duurzaam inkopen in 2012* en 100% in 2015. Dat betekent dat bij aanbestedings- en inkooptrajecten duurzaamheidscriteria worden meegewogen (indien die voor een productgroep beschikbaar zijn). Gemeenten hebben gezamenlijk een groot inkoopvolume en kunnen door duurzaam in te kopen een belangrijke bijdrage leveren aan duurzaam ondernemen bij bedrijven. Valkenswaard heeft zich ook aan de duurzaam inkopen doelstellingen gecommitteerd met ondertekening van de deelnameverklaring duurzaam inkopen van VROM en VNG.

VROM heeft duurzaamheidcriteria vastgesteld in samenspraak met de markt. Dit betekent dat in te kopen producten, diensten en werken -naast andere criteria - moeten worden beoordeeld op basis van deze duurzaamheidcriteria om de doelstelling 85% duurzaam inkopen in 2012 en 100% in 2015 waar te kunnen maken. Het coalitieprogramma sluit naadloos aan op deze deelname. In het coalitieprogramma is opgenomen dat maatschappelijk verantwoord ondernemen uitgangspunt is voor de gemeentelijke organisatie en dat er acties worden ontwikkeld ter stimulering van het bedrijfsleven tot verankering van duurzaamheid in de bedrijfsvoering. Het 'cradle to cradle' (hergebruik in andere nieuw te ontwikkelen producten) wordt waar mogelijk gestimuleerd.

Valkenswaard gaat een nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid opstellen waarin wordt opgenomen dat medewerkers die verantwoordelijk zijn voor leveringen, diensten en werken op de hoogte dienen te zijn van de duurzaamheidcriteria van VROM en bij opdrachten ≥ € 50.000,- deze criteria moeten hanteren. Deze criteria zijn onderdeel van de selectieprocedure. In het programma van eisen bij diensten en leveringen < € 50.000,- kunnen echter ook duurzaamheidwensen worden opgenomen. Die tellen niet mee als duurzaam inkopen. De gemaakte duurzaamheidafspraken worden waar mogelijk expliciet opgenomen in het contract.

Duurzaam ondernemen wordt ook wel aangeduid met maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Duurzame ondernemers kijken niet alleen naar hun winst- en verliescijfers, maar ook naar de gevolgen van hun bedrijfsactiviteiten voor mens en milieu. Duurzame ondernemers beperken niet alleen de huidige, maar ook de toekomstige gevolgen van deze activiteiten. MVO is in zijn essentie bovenwettelijk. In december 2007 is de kabinetsvisie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 2008- 2011 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het motto van deze kabinetsvisie is "inspireren, innoveren, integreren". Doel is dat iedere ondernemer maatschappelijk verantwoord ondernemen in zijn kernactiviteiten integreert. MVO biedt immers kansen waar een vooruitziend ondernemer op inspeelt.

Energie besparen en duurzame energieopwekking

Als gemeente zelf het goede voorbeeld geven kan concreet ingevuld worden met energiebesparing en duurzame energieopwekking met de eigen gemeentelijke organisatie. In navolging van het landelijk themateam Duurzame Overheid (van de VNG), zijn logische keuzes hierbij energiebesparing en duurzame energieopwekking bij gemeentelijke gebouwen, mobiliteit en openbare verlichting. Deze onderwerpen leveren een substantiële bijdrage aan de gemeentelijke CO_2-emissie én zijn ook goed door de gemeente te beïnvloeden.

Cradle to Cradle

Cradle to Cradle (C2C) is een principe met een nieuwe kijk op duurzaam ontwerpen. Volgens C2C kan in overvloed worden geproduceerd, zolang producten worden gemaakt die nimmer nadelige gevolgen hebben voor mens, dier en plant. De kern van C2C-principe ligt in het concept "afval is voedsel". Alle gebruikte materialen zouden, na hun leven in het ene product, nuttig kunnen worden ingezet in een nieuw product. Hierbij mag geen kwaliteitsverlies optreden, zodat alle restproducten op gelijkwaardig niveau hergebruikt kunnen worden of tenminste milieuneutraal zijn. De kringloop is dan compleet en afval is voedsel.

Om afval als voedsel te laten terugkeren in nieuwe producten is volgens het C2C-principe een splitsing nodig van verteerbare en niet verteerbare materialen. Vervolgens dienen materialen afzonderlijk in een biologische en technische kring te circuleren.

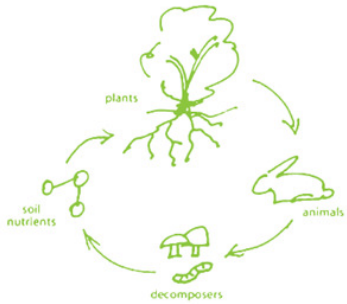

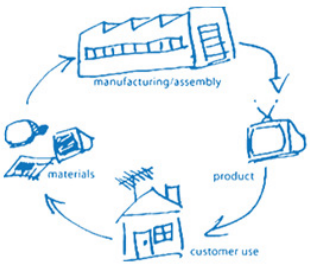

Voor het eindeloos produceren en consumeren zijn vanuit het C2C-principe drie basisregels opgesteld:

- afval = voedsel
- gebruik hernieuwbare energie
- vereer de diversiteit van mensen en ecosystemen

Het C2C-principe kiest dus andere spelregels om een afvalsysteem mee op te bouwen, dan dat we in ons huidige systeem gebruiken. Het zet het filosofisch principe van een 100% circulaire economie tegenover een systeem dat zich met handhaven en reguleren richt op verbetering van de bestaande situatie door het beperken van milieudruk.

Voor C2C is in het landelijke afvalbeleid een kwalitatieve doelstelling opgenomen, namelijk het gebruiken van het C2C-concept als inspiratiebron bij de zogenaamde prioritaire afvalstromen (dat zijn bijv. papier en karton, textiel en voedselverliezen) die in het kader van het ketengericht afvalbeleid worden opgepakt.

Als gemeentelijke organisatie kun je C2C als inspiratiebron gebruiken bij het eigen inkoopproces, ruimtelijke ontwikkelingen en het vormgeven van "afval" inzameling.

Borgen duurzaamheidsbeleid in de organisatie

Een duurzame gemeentelijke organisatie is geen vanzelfsprekendheid. Een groot deel van het duurzaamheidsbeleid omvat namelijk bovenwettelijke taken. *Door ondertekening van het convenant Duurzaam Inkopen en deelname aan de Monitor Duurzaam Inkopen is er geen sprake meer van vrijblijvendheid. De term "bovenwettelijk" brengt op die manier wel degelijk een verplichting met zich mee. De acties (zoals het uitvoeren van klimaatbeleid, toepassen van C2C en duurzaam inkopen) dienen goed in het gemeentelijk beleid en de organisatie verankerd te worden. Bestuurlijke aandacht en draagvlak zijn noodzakelijk.* Dit milieubeleidsplan is daartoe een eerste aanzet. Om de duurzaamheidstaken goed in de organisatie te verankeren, moeten ook afspraken gemaakt worden over bijvoorbeeld de aansturing (bij wie liggen verantwoordelijkheden), de financiën, samenwerking met externe partijen en interne en externe communicatie.

Beleid en uitvoering

- De duurzaam inkopen criteria hanteren daar waar deze beschikbaar zijn.
- Door zelf duurzaam in te kopen duurzaam ondernemen door het bedrijfsleven stimuleren.
- Cradle to cradle toepassen bij duurzaam inkopen.
- Zelf het goede voorbeeld geven door energiebesparing en duurzame energie opwekking toe te passen bij gemeentelijke gebouwen, mobiliteit en openbare verlichting, zie ook hoofdstuk 9 klimaatbeleid/energiebeleid voor taakstellingen en producten/projecten.
- Zelf het goede voorbeeld geven met afvalscheiding (papier, restafval en batterijen via KCA-box).

Taakstellingen

T28 Duurzaam inkopen implementeren in *Inkoop- en aanbestedingsbeleid (volgens het Programma Duurzaam Inkopen)*

T29 Cradle to cradle als inspiratiebron gebruiken bij duurzaam inkopen.

T30 Borgen duurzaamheidsbeleid in de organisatie

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P28.1 Duurzaam inkopen criteria hanteren bij de productgroepen waarvoor deze beschikbaar zijn. Onderweg naar een doelstelling van 100%, monitoren in hoeverre de duurzaamheidscriteria zijn opgenomen bij aanbestedings- en inkooptrajecten.

P29.1 Cradle to Cradle gerelateerde criteria opnemen bij aanbestedings- en inkooptrajecten.

P30.1 Afspraken maken binnen de gemeentelijke organisatie om duurzaamheid te verankeren.

12. Afval

Inleiding
De tijd dat afval gezien werd als een onvermijdelijk bijproduct van onze productie en consumptie ligt voor een belangrijk deel achter ons. Steeds meer zullen we ons realiseren dat met afval behalve kostbare en schaarser wordende grondstoffen ook energie verloren gaat.
In het recent vastgestelde Landelijke Afvalbeheer Plan 2 (LAP2) staat daarom de omslag van het huidige afvalstoffenbeleid naar een materiaalketenbeleid centraal. In het verleden heeft het afvalbeleid zich vooral gericht op de eindfase van materiaalketens, het afvalstadium. Daarmee zijn belangrijke milieuwinsten geboekt, maar geconstateerd is dat de grenzen van de mogelijkheden van het sectorale afvalbeleid in zicht komen. De meest effectieve stappen in de richting van een duurzaam materiaalgebruik zijn te realiseren vanuit het perspectief van de hele materiaalketen. Daarnaast biedt deze benadering ook interessante economische kansen voor innovatie, kostenbesparing en werkgelegenheid.

Verdergaande afvalscheiding zal uiteindelijk leiden tot de "afvalloze stad". Alle materialen waarvan een inwoner zich ontdoet komen terecht in een biologische kringloop (energieopwekking, bodemverbetering) of in een technische kringloop waarin materialen/voorwerpen worden hergebruikt, bij voorkeur op hetzelfde toepassingsniveau, eendachtig het cradle tot cradle-concept, zie hoofdstuk 11. Hierbij wordt aangesloten op de voorkeursvolgorde bij verwerking uit het LAP2.

Ook Valkenswaard wordt geconfronteerd met deze ontwikkelingen. Het streven naar een duurzamere samenleving wordt vertaald in wet- en regelgeving. Bestuur en inwoners hebben wensen en ambities ten aanzien van het lokale afvalbeheer. De inwoners worden immers via de afvalstoffenheffing en de wijze van inzameling direct geconfronteerd met de uitvoering.
Dit betekent dat er beslissingen moeten worden genomen over de vertaling van de ontwikkelingen en wensen naar het gemeentelijke afvalbeheer. Daarom wordt parallel aan dit milieubeleidsplan een nota afvalinzameling opgesteld. Belangrijke keuzes die gemaakt dienen te worden gaan over de wijze van inzamelen van de fracties restafval, kunststofafval, GFT en papier. Keuzes zijn bepalend voor de aanschaf van het type inzamelwagens en inzamelmiddelen. Besloten moet worden of dat de huidige duobakken gehandhaafd blijven of dat bijvoorbeeld een alternerend systeem voor de inzameling van restafval/GFT wordt opgezet. Ook wordt overwogen om de inzameling van papierafval (nu opgehaald door verenigingen) anders te organiseren. Hierbij is het overigens niet de bedoeling om verenigingen buiten spel te zetten.

Er is een Kwaliteitsplan onderhoud openbare ruimte opgesteld dat in 2011 ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Het kwaliteitsplan bepaalt indirect met welke intensiteit en financiële middelen het groenonderhoud en de straatreiniging wordt uitgevoerd in de periode 2012 tot 2016. Afhankelijk van de keuze van de raad heeft dit consequenties voor de hoeveelheid resterend zwerfafval in de openbare ruimte en te verwerken tonnages zwerfafval en (reinigingsdiensten)afval. Vanaf 2009 is extra budget ter beschikking gesteld voor het verwijderen van zwerfafval in het centrum en wordt ook tijdens het weekend het zwerfafval verwijderd en wordt het uitgaansgebied machinaal gereinigd. Het ligt in de verwachting dat deze extra inzet in het centrum bij het vaststellen van het kwaliteitsplan blijft gehandhaafd.

Beleid en uitvoering

- Het opstellen en in 2012 laten vaststellen van een nieuw afvalbeleidsplan voor 2012-2020.
- Bestrijden van het ontstaan van zwerfvuil om de leefomgeving en het buitengebied schoon en aantrekkelijk te houden.
- Per 1-1-2010 zijn de NME-taken als bezuiniging opgevoerd en wordt alleen het zwerfafvalproject Mijn en Dijn voortgezet op scholen (prikacties en voorlichting op scholen), zie hoofdstuk 15 communicatie, informatie en educatie.

Taakstellingen

T31 De normen voor de hoeveelheid gescheiden ingezameld huishoudelijk afval uit het LAP2 halen.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P31.1 Opstellen van het afvalbeleidsplan 2012-2020.

P31.2 Uitvoeren van het afvalbeleidsplan 2012-2020.

P31.3 Actief voorlichting blijven geven over het onderwerp huishoudelijke afvalstoffen in de periode 2012-2013.Naast de praktische voorlichting over 'wat, waarom, wanneer', regelmatig de bereikte resultaten in de plaatselijke bladen publiceren.

P31.4 In het weekend zwerfafval in het centrum verwijderen.

13. Externe veiligheid

Inleiding
Het milieubeleid van de gemeente Valkenswaard heeft tot doel een veilige en duurzame werk- en leefomgeving te bieden en te waarborgen, waarbij tevens zorg wordt gedragen voor een optimale samenhang en integraliteit bij de aanpak van externe veiligheid vraagstukken en de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving op dit gebied.

Het aspect externe veiligheid heeft daardoor de afgelopen jaren binnen de gemeente Valkenswaard de nodige aandacht gekregen. Ook voor de komende jaren worden op de gebieden van wet- en regelgeving en lokale problematieken diverse ontwikkelingen en veranderingen verwacht. Externe veiligheid is dus een onderwerp dat nadrukkelijk in de belangstelling blijft staan.

In 2010 heeft de gemeente Valkenswaard wederom een actualisatie van alle risicovolle activiteiten uitgevoerd op basis van de meest actuele drempelwaarden. Het gaat om tankstations, bedrijven en (particuliere) propaantanks. Deze zijn vanwege van hun potentieel veiligheidsrisico vastgelegd op de zogenaamde RIS-lijst (lijst van risicovolle inrichtingen). Deze lijst omvat momenteel 16 risicovolle bedrijven. Deze objecten zijn door de gemeente Valkenswaard ook opgenomen in het RGGS (Risico register gevaarlijke stoffen), dat wordt beheerd door de provincie Noord-Brabant. Hiermee worden deze inrichtingen via de professionele risicokaart geografisch weergegeven. Ook is hiervan een burgerversie beschikbaar via de gemeentelijke website.
Voor zover de gegevens bekend zijn, zijn binnen de betreffende veiligheidsafstanden geen kwetsbare objecten aanwezig.

Voor bedrijven (inrichtingen) vormen het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de onderliggende regelgeving, de Wet milieubeheer en het Vuurwerkbesluit de belangrijkste wet- en regelgeving. In het Bevi (LPG-tankstations, ammoniakkoelinstallaties en grote opslagen van chemicaliën) en het Vuurwerkbesluit, worden de risicoafstanden en risicobenaderingen als norm of als richtlijn vastgelegd. Binnen de Wet milieubeheer worden of voorschriften (vergunningplichtige bedrijven) of algemene regels gesteld waar aan moet worden voldaan. Dit zijn geen harde risicoafstanden.

De risicovolle bedrijven zijn opgenomen in een handhavingsprogramma en worden daarmee periodiek gecontroleerd (en indien nodig aangeschreven) waarbij de aanwezige risico's een essentieel thema zijn. Risicovolle bedrijven kunnen door de aanwezige risicoafstanden ook interfereren met andere gemeentelijke plannen zoals bestemmingplannen en verkeersbesluiten.

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Tenslotte, meer en meer dienen gemeentelijke besluiten (milieuvergunningen, bestemmingsplannen, bouwvergunningen, etc.) te zijn voorzien van weloverwogen en goed beargumenteerde afwegingen inzake de toelaatbare risico's (verantwoording risico's). Het betreft hier een extra en lastige wettelijke taak waaraan de komende jaren invulling aan dient te worden gegeven.

Beleid en uitvoering

- In 2011 is gestart met het opstellen van het beleid externe veiligheid voor de periode 2012-2014. In 2012 wordt dit afgerond en aan de Raad ter vaststelling voorgelegd
- Externe veiligheid staat, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau, hoog op de agenda.

Taakstellingen

T32 Beleid externe veiligheid 2012-2014 opstellen.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P32.1 Afronden beleid externe veiligheid en ter vaststelling aan de raad voorleggen.

P32.2 Risicokaart geactualiseerd houden. Communiceren over externe veiligheid bij relevante ontwikkelingen bij inrichtingen. .

P32.3 Integreren van het besluit buisleidingen in RO; aardgasleidingen verwerken in de structuurvisie.

14. Vergunningverlening en handhaving

Inleiding
De milieubelasting veroorzaakt door de verschillende bedrijfsactiviteiten binnen de gemeente wordt zo veel mogelijk beperkt aan de hand van de Wet milieubeheer. Op basis van deze wetgeving worden aan bedrijven voorwaarden opgelegd die dienen te worden nageleefd. In de afgelopen periode is het een en ander gewijzigd in de opzet van deze regelgeving. Hierdoor hebben de inrichtingen binnen de gemeente voor de komende beleidsperiode onder andere te maken met de volgende milieukaders.

Besluit algemene regels voor inrichtingen
Op 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer in werking getreden (ook bekend als Barim of Activiteitenbesluit). In dit besluit zijn het merendeel van de Algemene maatregelen van bestuur samengevoegd en is de reikwijdte verder uitgebreid. In principe is dit besluit van toepassing op alle inrichtingen. Uitzonderingen zijn de bedrijven met een installatie die is opgenomen in de IPPC-richtlijn (Europese Richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging). Deze vallen niet onder de werking van het Activiteitenbesluit en behouden de vergunningsplicht.

Bijna alle Valkenswaardse bedrijven vallen nu onder de werkingsfeer van het Activiteitenbesluit en dienen de voorwaarden na te leven die hierin zijn opgenomen. Het besluit kent drie type inrichtingen namelijk type-a, -b of -c inrichtingen. Het betreft de bedrijven waarvoor geen meldingsplicht geldt (type-a) en bedrijven die een melding moeten indienen (type-b). Beide type bedrijven dienen de voorwaarden uit het besluit na te leven voor zover van toepassing op de betreffende werkzaamheden binnen de inrichting. Daarnaast zijn er bedrijven die worden gezien als type-c. Deze vallen eveneens onder de werking van het besluit en dienen te voldoen aan bepaalde voorwaarden uit het besluit. Daarnaast is voor deze bedrijven de vergunningsplicht gehandhaafd.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Met name de vergunningsplichtige bedrijven (type-c Barim en IPPC-bedrijven) krijgen te maken met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze wet is op 1 oktober 2010 in werking getreden en brengt een breed scala aan vergunningen bij elkaar tot een zogenaamde omgevingsvergunning. Deze vergunning kan, naast milieu, meerdere activiteiten in één keer regelen zoals bijvoorbeeld bouwen, slopen en kappen. Wanneer een aanvraag voor een omgevingsvergunning met de activiteit milieu wordt ingediend, zal de uitgebreide voorbereidingsprocedure moeten worden gevolgd (doorlooptijd van maximaal 26 weken).

Met de Wabo is de mogelijkheid voor het indienen van een melding artikel 8.19 Wet milieubeheer vervallen. Met deze meldingsmogelijkheid konden wijzigingen binnen een inrichting met milieu neutrale gevolgen, worden vastgelegd. Deze melding is vervangen door de omgevingsvergunning die tot stand komt aan de hand van de reguliere voorbereidingsprocedure. Hiermee hebben de wijzigingen met milieu neutrale gevolgen een gelijke status als de overige onderdelen van de omgevingsvergunning met de activiteit milieu.

Waterwet

De Waterwet, van kracht geworden per 22 december 2009, regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. De Waterwet vervangt onder andere Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Voor indirecte lozingen is voortaan enkel het Wabo-bevoegde gezag in beeld. Wel houdt het waterschap een bindend adviesrecht en een toezichthoudende bevoegdheid. De handhavingsmogelijkheden berusten bij het Wabo-bevoegde gezag.

De waterschappen zullen via de dienstverleningsovereenkomst tot 2012 hun kennis gratis ter beschikking stellen om gemeenten hierin te ondersteunen. Deze ondersteuning bieden zij ook aan op het gebied van toezicht en handhaving. Met de waterschappen zijn afspraken gemaakt over deze ondersteuning. Vanaf 2012 zal de gemeente deze taken volledig zelf uitvoeren.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Met de inwerkingtreding van de Wabo is een belangrijke rol weggelegd voor integrale handhaving. In het Besluit Omgevingsrecht (Bor) staan kwaliteitseisen genoemd, waaraan professionele handhavingorganisaties moeten voldoen. Daarbij gaat het om eisen met betrekking tot het handhavingsbeleid, uitvoeringsprogramma en -organisatie, borging van middelen, monitoring en rapportage.

De gemeente Valkenswaard heeft samen met de andere A2 gemeenten Cranendonck en Heeze-Leende een Omgevingsbeleidsplan 2011-2014 opgesteld dat in mei in Valkenswaard is vastgesteld. Hierin worden keuzes en prioriteiten vastgelegd voor vergunningverlening en handhaving. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit wordt ook jaarlijks geëvalueerd, zodat de prioriteitstelling eventueel kan worden aangepast.

Beleid en uitvoering

- Vergunningverlening is bedoeld om activiteiten volgens de wettelijke eisen en gemeentelijk beleid te laten plaats vinden. In het Omgevingsbeleidsplan is opgenomen welk toetsingsniveau van de vergunning per toestemming nodig is.
- Handhaving is bedoeld om te komen tot een verbeterde naleving van regels. Daarbij speelt communicatie een belangrijke rol: enerzijds om voor te lichten en anderzijds om een preventieve werking te doen uitgaan. De gemeente maakt daarom kenbaar waarop wordt gehandhaafd en laat zien dat bepaalde zaken aangepakt worden.
- Bij voorkeur wordt voorlichting en preventieve handhaving gebruikt. Dit zal leiden tot een betere en betrouwbare dienstverlening voor de inwoners en bedrijven van hun gemeenten. Repressief handhaven zal soms echter noodzakelijk zijn, maar ook dit zal uiteindelijk leiden tot een betrouwbare gemeente en een beter naleefgedrag van de wet- en regelgeving.
- Voor het Omgevingsbeleidsplan is een risicoanalyse uitgevoerd dat heeft geresulteerd in een overzicht van de handhavingstaken onderverdeeld in taken met een hoog risico, een gemiddeld risico en een laag risico. Op basis hiervan bepaalt de gemeente Valkenswaard de prioriteiten in de handhavingstaken die worden opgenomen in een uitvoeringsprogramma.
- Taken met een hoge prioriteit zullen eerder actief gehandhaafd worden, terwijl bij een taak met een lage prioriteit en laag risico een afwachtende rol wordt aangenomen (reactief handhaven).

Taakstellingen

T33 Uitvoering geven aan de bij de wet toegewezen taken van vergunningverlening en handhaving.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P33.1 Het Omgevingsbeleidsplan 2011-2014 vaststellen en hieraan in beleidsmatige zin uitvoering geven vanaf juni 2011 (reeds vastgesteld door het college in mei 2011)

P33.2 Jaarlijks een uitvoeringsprogramma bij het omgevingsbeleid vaststellen, hieraan uitvoering geven en het evalueren (vastgesteld door het college op 1 november 2011).

P33.3 Lege agrarische vergunningen intrekken

15. Communicatie, informatie en educatie

Inleiding

Communicatie, informatie en educatie (hierna genoemd als Communicatie) is een vreemde eend in de bijt naast alle andere taakvelden in dit milieubeleidsplan. Dit komt omdat het op twee manieren ingezet kan worden, namelijk als:

1. Taakveld binnen het milieubeleid om algemene communicatiedoelstellingen over het milieubeleid te verwezenlijken.
2. Instrument om de doelstellingen van de andere taakvelden te bereiken en/of te ondersteunen.

Tussen 2001 en 2006 was er Natuur- en Milieueducatie beleid binnen de gemeente, waarbij er jaarlijkse programma's werden opgesteld. Per 1-1-2010 zijn de NME-taken als bezuiniging opgevoerd en is geen nieuw Natuur- en Milieueducatie beleid meer opgesteld.

1. <u>Communicatie als taakveld:</u>

Communicatie als afzonderlijk taakveld moet bijdragen aan een goede uitvoering van het milieubeleid als geheel. Hiervoor onderscheiden we een aantal doelstellingen:

- Draagvlak creëren bij de inwoners, bedrijven en organisaties van Valkenswaard voor het milieubeleid.
- Draagvlak creëren bij de gemeenteambtenaren voor het milieubeleid en hen inspireren.
- Milieubewustzijn creëren bij kinderen/jongeren (basisscholieren en middelbare scholieren). Hiermee zorg je ervoor dat de nieuwe generatie weet welke bijdrage zij kunnen leveren aan het milieu. Onderwerpen waar landelijk op dit moment veel aandacht voor is, zijn biodiversiteit, duurzaamheid en gezondheid. Daarnaast is de trend om hierbij krachten te bundelen binnen de gemeentegrenzen en met andere gemeenten. Een groot aantal gemeenten in Nederland hebben zich verenigd in het GDO, Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling. Valkenswaard is geen lid.
- Samenwerken met het IVN via natuurbeheer (bijvoorbeeld boomfeestdag, zwerfvuil).

2. <u>Ondersteuning bij andere taakvelden</u>

Communicatie en educatie als instrument zetten we in om bij te dragen aan de doelstellingen van de andere taakvelden.

Communicatie wordt als instrument ingezet om concrete successen van gemeentelijk beleid met externe partijen te delen. Door zelf het goede voorbeeld te geven draag je bij aan het scheppen van een klimaat waarin ook anderen willen bijdragen aan of investeren in duurzaamheidsmaatregelen.

Hieronder worden alleen taakstellingen en producten/projecten benoemd voor communicatie als afzonderlijk taakveld en die in zijn algemeenheid gelden voor hoe om te gaan met communicatie en educatie. Wanneer communicatie en educatie ondersteunend zijn aan de andere taakvelden worden deze als taakstellingen en producten/projecten benoemd bij de taakvelden (afval, klimaatbeleid, water, duurzaam bouwen en duurzame gemeentelijke organisatie).

Beleid en uitvoering

- Successen communiceren met externe partijen.
- Successen delen met collega's.
- Natuur en Milieueducatie weer op de gemeentelijke agenda krijgen.

Taakstellingen

T34 Draagvlak creëren bij de inwoners, bedrijven en organisaties van Valkenswaard voor het milieubeleid en milieubewustzijn creëren bij kinderen.

T35 Draagvlak creëren bij de gemeenteambtenaren voor het milieubeleid en hen inspireren.

Producten en projecten

Om deze taakstelling te realiseren gaan wij het volgende doen:

P34.1 Successen van het milieubeleid via de website, huis-aan-huisbladen en de lokale pers delen met inwoners, bedrijven en organisaties.

P34.2 Activiteiten ontplooien om bij inwoners, bedrijven en organisaties draagvlak voor het milieubeleid en bij kinderen milieubewustzijn te creëren.

P35.1 Successen van het milieubeleid via intranet delen met collega's.

Bijlage 1 Lijst van afkortingen

AbdK	=	Actief Bodembeheer de Kempen
AMvB	=	Algemene Maatregel van Bestuur
BARIM	=	Besluit Algemene Regels voor Inrichtingen Milieubeheer
Bevb	=	Besluit externe veiligheid buisleidingen
Bevi	=	Besluit externe veiligheid inrichtingen
BIS	=	Bodeminformatiesysteem
BOOT	=	Besluit Opslag Ondergrondse Tanks
Bor	=	Besluit Omgevingsrecht
BRP	=	BasisRioleringsPlan
BSL	=	Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
C2C	=	Cradle to cradle
EPA-u	=	Energie Presstatie Advies utiliteitsbouw
EPC	=	Energie Prestatie Coëfficiënt
GDO	=	Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling
GFT	=	Groente-, fruit- en tuinafval
GPR	=	Gemeentelijke Praktijk Richtlijn (maatlat voor duurzaam bouwen)
GRP	=	Gemeentelijk Rioleringsplan
HOLA	=	Horeca lawaai
HOV	=	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
IBA	=	Individuele Behandeling van Afvalwater
IPPC	=	Integrated Pollution Prevention and Control
ISV	=	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
KCA	=	Klein Chemisch Afval
KRW	=	Kader Richtlijn Water
LAP	=	Landelijk Afvalbeheerplan
LOP	=	Landschapsontwikkelingsplan
MVO	=	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NBW	=	Nationaal Bestuursakkoord Water
NME	=	Natuur en Milieueducatie
NSL	=	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
Revb	=	Regeling externe veiligheid buisleidingen
RGGS	=	Risico register gevaarlijke stoffen
RIS	=	Risico Informatie Systeem
RMP	=	Regionaal Milieu werkprogramma
RO	=	Ruimtelijke Ordening
SLoK	=	Stimulering Lokaal Klimaatbeleid
SRE	=	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
SWUNG	=	Samen Werken aan de uitvoering van Nieuw Geluidsbeleid
VNG	=	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	=	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wabo	=	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wgv	=	Wet geurhinder en veehouderij
WKO	=	Warmte Koude Opslag
Wm	=	Wet milieubeheer